

IK VISTA 75 år

Sammanställt av Jan "Gus" Gustavsson medlem nr 843

När klubben firade 75-årsjubileum lördagen den 4 september, var det också meningen att en fest skulle hållas på kvällen. Tyvärr var det få anmälda så festen blev inställd.

Däremot firades jubileet på eftermiddagen med uppvakningar och utdelning av utmärkelser till 32 ledare som uppmärksammades för allt från 3 till 35 års arbete för IK Vista!

Till den planerade festen hade jag blivit ombedd av festkommittén att berätta en del om IK Vistas historia. Här följer en sammanställning av förberedelsearbetet. Mycket är hämtat från tidigare jubileumsskrifter.

Hedersuppdraget att bli ombedd att beskriva en del av IK Vistas historia, fick jag nog för mitt intresse för IK Vistas verksamhet. Men det finns många andra i klubben som också har ett starkt intresse för historien och arbetat mycket med att samla och dokumentera. Inte minst Herbert Jobäcker och Sven-Olof Johansson som tog fram den fina jubileumsskriften till 60-årsjubileet 1995.

Till årets jubileum har ingen skrift tagits fram. Men det kanske kan bli ett uppdrag för några att till nästa jubileum 2015 när klubben är 80 år, beskriva de senaste 20 åren från 1995 till 2015.

Inledning

En idrottsförening blir aldrig gammal i den betydelse vi ofta kopplar med ordet gammal. Den kan bli 200 år, 500 år eller mer. I stället är det dagens aktiviteter som avgör hur ung och frisk klubben är. Däremot har vi en historia, och det är den jag ska berätta en del om. Det blir förstas bara ett litet urval. Vi har en mycket omfattande dokumentation med verksamhetsberättelser, alla styrelseprotokollen från föreningsstyrelsen och de flesta från sektionerna, tidigare framtagna jubileumsskrifter, artiklar i Skärstadboken av Skärstad hembygdsförening, tidningsurklipp, fotografier och filmer, statistik med mera.

Anläggningar och idrotter

I första hand kommer jag här att beskriva klubbens utveckling när det gäller våra anläggningar och idrotter. Bara något enstaka om enskilda ledare eller idrottare.

Det ger anledning för var och en att fundera över sina egna idrottsminnen med IK Vista. Skriv gärna ner dem och lämna in till föreningsstyrelsen. Det blir fina

bidrag till kommande historieberättelser om klubben. Något bidrag kan vi också ta in på hemsidan.

Offside

I verksamhetsberättelser och protokoll kommer det sällan med de mer eller mindre dråpliga händelser som kan inträffa i samband med idrottandet. Men följande hittade jag i ett tidningsurklipp från slutet av 60-talet:

IK Vista spelade fotboll mot REIF på Rosenlund. Historien är sann för jag var själv med i REIF på den tiden och försökte sparka Vistaspelarna på benen, utan att veta att jag bara efter några år skulle flytta till Skärstad och gå med i IK Vista.

Domare var Leif "Stöten" Persson. Han var en bra domare, men tyckte om att visa att det var han som bestämde. Var kanske inte alltid så smidig i sina bedömningar. Gula kort och även de röda hörde därför ofta till. Den här matchen hade underligt nog gått ända till slutet utan en enda varning. Men en diskutabel offsideavblåsning gjorde att IK Vistas Jan-Erik "Janne" Jakobsson inte kunde hålla sig utan ropade: "va de' icing"?

Han fick inte gult kort – det blev ett rött i stället!

När började det

Klubben bildades den 28 maj 1935. Platsen var vänstra huset vid infarten till Lyckås gård. Hur många som var närvarande finns inte dokumenterat. Men de första funktionärerna som också var initiativtagare blev ordförande Otto Holmström, sekreterare Rune Malmström, kassör Konrad Andersson och materialförvaltare Birger Johansson, senare Fröderberg (J-Södra)

Antal medlemmar

Var de första 10 åren 30-50 stycken. Lägst 16 under kriget år 1940, men ökade till 53 året efter. Bland annat beroende på att man befriade dem som låg i militärtjänst från medlemsavgiften.

Avgiften var först 3 kronor och 1:50 för yngre, men sänktes till 2 kronor och 1 krona från 1938. (3 kr = cirka 100 kronor idag)

Från 1945 kom de första kvinnliga medlemmarna. 1950 var det 150 medlemmar. 1960 - 200, 1970 - 300, och sedan ett skutt 1980 till 600, och har därefter ökat till dagens omkring 700. 32 % är kvinnor och 68 % män. Totalt har cirka 2800 personer sedan starten varit eller är medlemmar.

Hedersmedlemmar

Bland medlemmarna har några utsetts till hedersmedlemmar. Det finns inga regler för vilka som utses till detta, utan det är årsmöten eller styrelsen som föreslår och beslutar. Hedersmedlemmarna har på olika sätt engagerat sig mycket och under lång tid i klubbens utveckling.

Dessa är:

Medlem nr 20 Ingvar Larsson. Medlem sedan klubben bildades och är nu 91 år. Var mycket engagerad både i idrotten och arbeten med alla byggnadsprojekt på idrottsplatserna och klubblokaler samt som vaktmästare.

Nr 127 Herbert Jobäcker, medlem sedan 1944 och är 90 år. Duktig idrottare i friidrott, skidor och orientering, men kanske mest känd för all sammanställning av statistik och arkivering. Har också själv producerat mycket av den skriftliga dokumentationen. Han var ett tag både ordförande, sekreterare och kassör i tre sektioner: skidor, friidrott och orientering.

Nr 271 Ing-Britt Larsson, medlem sedan 1949 är 85 år. Mycket arbete alla år i Damklubben som sekreterare och i klubblokalen. Även funktionär i många sammanhang.

Nr 362 Ulla-Britt Johansson, medlem sedan 1954, är 69 år. Ordförande i Damklubben. Också medverkat som funktionär och andra arbetsuppgifter.

Vaktmästare

Mycket ideellt arbete har utförts av våra vaktmästare. Först var det Erland Karlsson 1949-1970 och sedan Erlands son Ingvar Karlsson med biträde av Ingvar Larsson 1970-1986.

Därefter fick vi deltidsanställda vaktmästare med Ulf Berndtson år 1986-1998, Erkki Salminen år 1999-2004, Jörgen Gustafson 2004-2009, och nu Rami Saliba.

Damklubb

Bildades år 1963. Ordförande Ulla-Britt Johansson och sekreterare Ing-Britt Larsson. Dessa har kvar samma poster efter 47 år. Kassör är sedan 1995 Berit Gustavsson, (bara 15 år!).

Damklubben har med sina arrangemang som försäljningar och mannekänguppvisningar, gett många pengabidrag till klubben. Damklubben har också medverkat vid inredningar och utrustningar till klubblokalen.

Några årtal i klubbens historia: Mer om varje händelse nedan.

1935-1955 Lyckåsvallens idrottsplats
 1941 Omklädningsrum Lyckåsvallen
 1947-1975 Klubblokalen Vistadal
 1955 Vistavallens idrottsplats
 1956 Omklädningsrum och förrådsbyggnaden
 1975 Nya klubblokalen på Vistavallen
 1979 Plan nummer två på Vistavallen
 1982 Motionsspår
 1987 Elljusspår
 1991 Utbyggnad av elljusspåret
 1991 Två nya omklädningsrum och maskinhall o förrådsbyggnad kommer till
 1993 Fjällstorpskartan för orientering
 1996 Grusplanen anlagd
 2004 Bevattningsanläggning

Lyckåsvallen 1935-1955

Föreningens första idrottsplats låg vid Lyckåsgård precis intill Landsjön. Dit kom man genom att följa allén utefter ån från Lyckås ner till Landsjön. Ett staket sattes upp runt planen, men ibland kom korna in på planen, så man fick börja med att skyffla undan komockorna för att kunna spela.

Från 1938 fick Vista bidrag från kommunen med i början 25 kronor (= cirka 700 kr idag) och 100 kronor från 1941 (= cirka 2000).

1939 började man bygga ett litet omklädningsrum, men inte klart förrän 1941.

1940 började arbeten med att göra en löparbana, först 100 meter, som visade sig vara 96 (tillrättat 1945), och efter något år fortsatte man med en rundbana som blev 304 meter.

1944 inreddes en särskild hytt till kiosk i omklädningsrummet.

1945 kul- och diskusringar kom till.

1946 och 1950 förstördes delar av löparbanan av Landsjöns vatten.

1948 anlades en höjdhoppbana och längdhopp förbättrades.

1953 gjordes följande kommentar i verksamhetsberättelsen som betonade kamratskapet med följande rader om de stora arbetsinsatser flertalet medlemmar gjorde på den blivande nya idrottsplatsen, klubblokalen och Lyckåsvallen: "Ur detta arbete utkristalliseras ofta de bästa och trognaste kamraterna inom sammanslutning och de ska framhållas och värderas lika mycket som de, vilka visar framfötterna på tävlingsbanan, ty kamratskapet är ett bestående värde i en idrottsklubb som vill gå framåt".

Idrottsplatsens läge för nära Landsjön och de för små

måtten, gjorde att man omkring 1950 började leta efter ett nytt område.

Klubblokalen Vistadal 1947-1975

1947 startade arbete med att skaffa en klubblokal. Det blev Vistadal, som låg bakom Lilla Lyckås cirka en km söder om Lyckåsgård. Man fick överta baracker som använts på Visingsö av Länsarbetsnämnden. Julfest anordnades 1948 och varje år sedan dess. (troligen utan avbrott)
1949 anordnades 7 klubbaftnar för att höja trevnaden och sammanhållningen.
1950 firades 15-årsjubileet. Klubben började dela ut brons och silvermedaljer för 10 och 15 år som ledare.
1953-1954 ombyggnadsarbeten på Vistadal.

Festverksamheten

Ekonomi var som den ofta är för föreningar, ganska skral. För att finansiera verksamheten och kommande byggnationer började man anordna fester. Den första 1945 i Lyckås godsmagasin, med till exempel skjutbana, tombola, pilkastning, chokladjul, musik, folklekar, sketcher med inslag av kabaré och dans. Nettot blev oväntat stort, 700 kronor. Fler fester anordnades sedan kommande år bland annat vid Vistakulle, Jordstorps loge och Vistadal.
Det blev ett tag ganska många arrangemang, både fester och egna klubbarrangemang. Till exempel år 1958 var det 2 logdanser, nyårsbal, maskeradbal, påskbal, 4 dansaftnar, årsfest med lucia, julfest, klubbträff med fotbollssektionen och två klubbträffar med ungdomsavdelningen.
I klubblokalen vid scenen kan du se två affischer från 1950-talets inbjudningar till fester på Vistadal.

Vistavallen 1955

1950 började arbetet med att planera för Vistavallen. Den stod sedan klar 1955 och invigdes 3 juli. Invigningsprogrammet innehöll gymnastikuppvisning samt fotboll mot Huskvarna Södra IS. IK Vista var förstärkta med Jönköpings Södras spelare Fred Andersson och Halvar Wallin samt från H-Södra Jonta Fransson och Hans Zeilon.
Kommunen ställde som villkor för bidrag att Vista skulle anlägga en brygga som var klar 1951. Kommunen satte upp badhytter, och sedan bedrevs simskoleverksamhet där. Ett annat villkor från kommunen var att det i arrendeavtalet med markägaren skulle stå att fotboll eller annan idrott inte fick förekomma på gudstjänsttid mellan klockan 11-13 på söndagar. Inte heller offentlig dans fick anordnas.

Senare arrendeavtal har tagit bort dessa villkor. Eftersom klubblokalen inte byggdes på Vistavallen förrän 1975, hade festverksamheten upphört redan innan dess. Även om fester gav pengar till klubben, så tyckte man att festerna inte passade ihop med idrotten. I stället började försäljningar av lotterier för att få inkomster.

Omklädningsrum med bastu började byggas 1956 Löparbanorna och övriga friidrottsanläggningar också klara samma år.

Klubblokalen på Vistavallen 1975 och senare åtgärder

Arbete med nya klubblokalen började 1970 och den stod klar 1975 så 40-årsjubileum kunde firas där. Medlemmarna gjorde 3000 arbetstimmar. Under tiden från 1955 till 1975 hade vi alltså idrottsplatsen på Vistavallen och klubbstugan vid Vistadal. Förrådsbyggnaden bakom gamla omklädningsbyggnaden tillkom 1991. Samtidigt gjordes två nya omklädningsrum av klubblokalens gamla förråd. Träningsplanen anlades 1979 och nytt staket runt planerna sattes upp 1980.
Jordvallen mot vägen utplanad för att kunna klippa med gräsklipparen 1986
Grusplanen kom till 1996

Elljusspår, orienteringskartor och skidspår

Ett motionsspår kom till år 1982 och elljus installerades på spåret år 1987. År 1991 utökades och ändrades dragningen av elljusspåret.
Egna orienteringskartor har klubben haft sedan 1977 och första stora tävlingen på egen karta Fjällstorpskartan 1993. Övriga kartor: 1993 Målakulle, 1999 Gestra, 2003 Hästaberget, och 2004 Gullåsaberget.
Terrängspår finns på 4 km som ansluter till elljusspårets övre del. Tidigare fanns även ett 10 km-spår. Höghöjdsspåret på skidor anlades för några år sedan, men skidspår hade flera år funnits på skogsvägarna. Innan elljusspåret kom till, fanns ett provisoriskt spår med lampor vid Jordstorp.

Nuvarande idrotter:

Fotboll,

Är den idrott som varit med från starten. Spel i början i lägre serier och så kallade pokalserier.

1947 började också ett lag i ungdomsfotboll.

1949 hoppades man få komma med i Smålandsserien, men det beviljades inte förrän 1952, bland annat beroende på att fotbollsplanen var för liten. En rimkrönika från Vistas årsfest 1951 innehåller därför denna vers:

”Men Björk i förbundet var arg och tvär.
Vi sa, vi ger väl fasen i den där.
Vi tala med Anton den långa pedagogen.
Men lika förbaskat gick det åt skogen.
Till serien öppnas för oss inte porten.
Vi får väl gå här och sparka i lorten”.

1953 startades fler ungdomslag. I slutet av 1970-talet utökades ungdomsverksamheten betydligt.

1953 började IK Vista idrottsutbyte med en förening på längre avstånd, Bäckhammars IK Kristinehamn. Veckan innan Vistavallen invigdes, möttes också de båda lagen där.

Friidrott

Kom egentligen igång 1944. En terränglöpning hade arrangerats 1936.

1945 arrangerades en nationell friidrottstävling.

Friidrott fanns som sektion 1944-1991. Ingår därefter i skid/orienteringssektionen. Bedrivs numera med långlopp och terräng och enstaka starter i arenafriidrott. KM i friidrott har också anordnats några år på 2000-talet. Landsjön runt arrangeras från 1982, även med inlines och rullskidor från 2005.

Skidor,

1942 anordnades tre skidtävlingar bland annat det första Lyckåsloppet.

1944 infördes mera officiellt skidor på programmet. Skidvintrarna hade som vanligt växlande skidföre. År 1951 står det i berättelsen att vid tävlingen den 11/2 var det isföre och svindlande hastigheter i Lyckås vildmarksskogar. Banläggaren Herbert Johansson (Jobäcker) hade dristat sig att dra fram spåret över Hästbergets 341 meter över havet på en bana som kördes två varv. Sammanlagt 85 startande.

Under senare år finns ett samarbete med IK Hakarpspojarna där IK Vista är med och anlägger konstsnö. Därmed kan Vistas duktiga ungdomar träna på snö

även om vintern är dålig. Vårt eget höghöjdsspår och elljusspåret ger också ofta bra träningsmöjligheter.

Orientering,

Satte också igång 1944. Då köptes in 10 st kartor. Var väl 100 000 skala! Första tävlingen arrangerades det året vid Vättersmålen. Vann gjorde Göran Lagervall Ölmstad och tvåa Birger Enehed Gränna.

Efter en nedgång i verksamheten, satte orienteringen ny fart i början av 1970-talet.

Andra idrotter

Bandy 1949-1962 övertogs från Kaxholmens bandyklubb, Bordtennis 1956-1961 och 1975-1979, Tennis 1993-1995 övertogs från Kaxholmens tennisklubb, Alpin skidåkning 2001-2004 övertogs från Kaxholmens alpina klubb, Jollesegling 1979, Cykel 1989-2007 med Vistaloppet och Vista Mountain bike. Gymnastik 1944 och ytterligare några år i Adelswärdiska skolan. Riksmarschen anordnades 1942-1955 som gjorde att klubben även gick med i Svenska gångförbundet. Ett år var det 500 startande. År 1993 och 1995 arrangerades också några riksmarscher.

Övriga händelser – en uppräknig:

Klubbmärket i rött och blått togs fram 1944. Tidigare hade man haft ett i gult och svart. Fotbollsdräkterna var i början röd/blårandig tröja och mörkblå byxor.
Trimorienteringar och naturpass
Tipspromenader
Pimpeltävling
Loppmarknader
Damklubbens auktioner och modevisningar
O-Ringenarrangörer 2005 och 2009
Hemsida på Internet från 1998
Vista-Nytt från 1978
Organisationsutredning och sammanslagning av fotboll med föreningsstyrelsen 2008
Informationskampanj om drogerna alkohol, narkotika, tobak 1984
Bauerleden skötsel av ett avsnitt 1983-2009
Underhåll av badplatsen något år
Julgransförsäljning
Julskoj vid ICA
Bingolottoförsäljning
Fotbollens dag tillsammans med ÖIS från 1987
Kaxholmens dag med alla föreningar 1990
Skolgårdsfester medverkan
Midsommarfester på 1980-talet

Utmärkelser

Stora grabbar/tjejer: Reglerna fastställdes 1954.

Totalt finns det 161 medlemmar som fått denna, varav fotboll 82, Friidrott 36, Orientering 31, Skidor 29, Allround 40.

Maratonliga fotboll och utmärkelserna bronsmedalj 50 matcher, silver 75, guld 100, silverboll 200 (damer 150), guldboll 300 (damer 225); instiftades 1948. Maratonligan för herrar leds av Göte Larsson med 531 matcher. Tvåa Stefan Andersson 436 matcher. Sedan följande som också har guldbollen: Jan Starhamre, Carl-Axel Johnson, Charles Eklund, Göte Berglund, Ove Svärd Karl-Gustav Sandberg, Emil Schelin, Toni Nero, Stig Siverth, Kjell Svahn, Birger Johansson. Kända namn allihop eller hur? Det är 33 spelare som har silverbollen. 469 spelare finns registrerade.

Bland damerna leder Marita Holmer med 236 matcher, ensam med guldboll. Tvåa Carina Svensson 204, Trea Rose-Marie Hultberg 194. 8 silverbollar bland damerna. 176 damer i maratontabellen.

Maratonliga orientering med följande i topp: Ann-Britt Björnlinger, Lars-Göran Björnlinger, Ingvar Siverth, Gösta Johansson och Håkan Svensson.

Maratonliga Vasalopp: flest har Sven-Olof Johansson 33 st, Anders Boestad 20 st, Magnus Rudenstam 17 st och Ingvar Siverth 17 st.

Medlemmar i mer än 50 år: 60 medlemmar har varit med i klubben mer än 50 år och fått detta diplom.

Årets man/kvinna till ledare: Började delas ut 1974 instiftat av Sparbanken i Gränna. Sedan 2007 delas priset ut av IK Vista själva. Många duktiga ledare har under åren fått utmärkelsen.

Herbert Karlsmos minnesfond för uppmuntran av ungdomsidrotten utdelas från 1981.

Avslutningsvis: Ett minne från 15-årsjubileet på Vistadal:

1950 framfördes en rimkrönika av Bertil Östebrant. Här är några av verserna:

1. Idrottsklubben Vista, som blev vårt hem, bildades i maj nittonhundratrettiofem.

Att kämpa och segra, så löd vårt motto.

Förste ordföranden var Lyckåsrättaren Otto.

2. Ekonomin var dålig, men det rådde ingen för.

Det var synd om Konrad, som satt som kassör.

Tänk om han kunnat ordna med dans och med bio, hans kassa varit bättre än en och fyrtionio.

3. Först vi började fotboll att sparka.

Vi tog oss så smått och kände oss starka.

Vår plan var på gårdet bland volmar och hö, så fick vi en utmaning från Visingsö.

5. Nu var vi varma och börja i spåret.

Lyckåsvallen hyrdes för 80 kronor om året.

Korna de betade gräset om dagen.

På kvällen vi åkte i mockor på magen.

6. För kornas skull vi skaffa staket.

Insamling gjordes men där gick vi bet.

Den ene med sju kronor på lörda'n kom hem, den andre kom med tre och fyrtiofem.

9. Till en match emot Huskvarna en gång vi for.

Väl framme Elof och Tellbom saknade skor.

Dä va' inget att göra. Här hjälpte ej snack, bägge fick sparka i pjuck av lack.

16. En annan gång Huskvarna från Vista ville värva.

Det blev ska ni se en riktig härva.

Vi hade en kille rölätt och soli,

som trodde han var lika bra som Grenoli.

Men Göte fick ej till makaronlandet fara, han stanna hos HIF:s benknackarskara.

18. Nog är Vistadalen känd för den vackra naturen.

Men stå och byta byxor bland korna och tjuren.

Det ville vi inte. Nej ge oss en hydda,

som kan vår nakenhet dölja och skydda.

19. Gösta och Elof började tuta.

"Vi kan cementplintar greja och gjuta.

De sa, dom var utlärd, vi trodde på snacket.

De hade jobbat hos Emanuel en vecka i facket.

22. Så började klubben allmän idrott prester, Gillis Svahn lärde att orientera.

Banan var lätt, när på kartan vi titta,

ty stora herrgårdar är ju lätta att hitta.

25. Till Herbert jag riktar ett särskilt tack, alltid är du villig, aldrig "lack".

Strävar och sliter, som få du gör,

för det ger dig klubben en stor honnör.

26. 1945 hade idrottssektionen fått i skallen,

att nu skulle det bli tävling på Lyckåsvallen.

Av skyfallsliknande regn vår bana tagit skada,

så 400-meterslöparna till midjan i vatten fick vada.

28) Denna säsong var för oss ganska bister,

då kom som väl var herr Wikmar, magister.

Om klubban i klubben han nu tog hand,

och förde vårt vinddrivna skepp iland.

30. Vår klubb skall gå framåt. Jag vet att vi kan det.

Även om vi dväljes så här ute på landet.

Enade vi stå, söndrade vi falla,

ett tack till vår styrelse här kommer från alla.